

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Қаҳорова Супарна Хучамуродовна дар мавзӯи «Имконияти педагогии омодагии донишҷӯёни донишгоҳҳои педагогӣ ба инкишофи шавқи маърифатии хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.08 – назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ (13.00.08.01 – назария ва методикаи фанҳои дақиқ (илмҳои педагогӣ))

Таҳлили таҷрибаи пешқадами омӯзгорон нишон доданд, ки шавқи маърифатӣ мисли ҳама гуна раванди психикӣ дар фаъолият ташаккул меёбад. Дар заминаи муносибати умумӣ нисбат ба таҳсил, ба фаъолияти таълимӣ, ба чеҳраҳо ва объектҳои дар он иштироккунанда худи фаъолияти таълимии хонандагон, ки омӯзгор ба роҳ мемонад, ташаккули шавқи маърифатиро ба анҷом мерасонад. Зимнан, дар синни хурди мактабӣ самтгирӣ ба воситаи фаъолияти таълимӣ тавлид мешавад. Дар синни миёнаи мактабӣ ин самтгирӣ дар фаъолияти муштараки коллективии мактаббачагон мустақкам мешавад. Дар синни калони мактабӣ азхудкунии воситаҳои умумии амалиёт бо вазифаҳои касбинтиҳобкунӣ ва фарогирии роҳҳои худомӯзӣ алоқаманд мебошад.

Мавзӯи интиҳобнамудаи Қаҳорова С. Х. яке аз мавзӯҳои актуалӣ ҳисобидан мумкин аст, зеро вай диққати мутафаккирони тамоми давраҳои таърихи рушди фарҳанги ҷаҳонро ҷалб кардааст. Шарти зарури баланд бардоштани самаранокии ташаккули шавқи маърифатии хонандагон ташкили дурусти фаъолияти инфиродии хонандагон дар шакли корҳои мустақилонаи шифоҳӣ оид ба ҳалли масъалаҳо мебошад.

Дар хотир бояд дошт, ки кори мустақилонаи бармаҳал гузаронидашуда боиси аз даст рафтани вақти таълимӣ мегардад. Дар марҳалаи ибтидоии азхудкунии ягон маҳорат ҳалли масъалаҳо зери роҳбарии бевоситаи омӯзгор бо иҷрои ҳал дар тахта самараи бештар медиҳад. Мундариҷа, ҳаҷми корҳои мустақилонаи хаттӣ, вақт ва басомади гузаронидани онҳо бояд аз ҷониби

омӯзгор вобаста ба марҳалаи омӯзиши мавзӯъ, сатҳи омодагии хонандагон танзим гарданд.

Бинобар ин, омӯзиши хусусиятҳо ва моҳияти шавқи маърифатӣ, мундариҷаи механизму воситаҳои ташаккули он дар мактаббачагон нишон дод, ки натиҷабархшии ташаккули он дар алоқамандии бевосита бо мавҷудияти шавқи маърифатии омӯзгори оянда қарор дорад. Шавқи маърифатӣ яке аз сифатҳои шахсияти донишҷӯест, ки ихтисоси мазкурро интихоб-кардааст, хислати ӯст, ки дар намуди кунҷқобӣ, донишдӯстдорӣ, фаъолмандӣ зоҳир мешавад. Шавқу рағбат дар шакли муносибати интихобии донишҷӯ ба ин ё он фанни таълимӣ падидадор мегардад.

Ҳамин тавр, метавон хулоса баровард, ки бо мақсади ба роҳ мондани робитаҳои байнифаннӣ дар таълими педагогика, психология ва методикаи таълими математика мо асосҳои методологии фанҳои психологию педагогӣ, тафсириҳои асосии илмӣ, ғояҳои пешбари курсҳо, «кӯпрукҳои» имконпазирро зимни ин ё он мавзӯҳо, супоришҳо барои донишҷӯён ҳамгиро намудем. Ғояи асосие, ки дар асоси он тадрис ба роҳ монда шуд, фикри ташаккул додани донишҳои омӯзгорони оянда дар бораи раванди томи педагогӣ, асосҳои назариявии раванди маърифат буд. Ҳамчунин роҳҳои коркардшудаи амалисозии асосҳои ташаккули шавқи маърифатии донишҷӯён имконияти беҳтарини омода намудани ҳуди донишҷӯёнро ба ташкили раванди таълими ба фаъолияти маърифатӣ нигаронида, тариқи озмоиш ошкор намуданд, ки ҳадафи он инкишофи шавқи онҳо ба математика аст.

Гуфтан ҷоиз аст, ки диссертант Қаҳорова С.Х. маводҳои диссертатсияро ба шакли бобҳо дар алоҳидагӣ оварда, дар охир бо овардани нуктаи назари худ бобҳоро ҷамъбааст намудааст.

Боис ба зикр аст, ки мундариҷаи асосии диссертатсия дар 5-мақолаҳои илмие, ки дар нашрияҳои тақризии бонуфузи тавсияшудаи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин якҷанд мақолаҳои илмие, ки дар нашрияҳои маводҳои конфронсҳои ҷумҳуриявӣ ва байналмилалӣ инъикос гардидааст.

Автореферати мазкур дар асоси талаботҳои Низомномаи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон “Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ ва унвони илмӣ” мундариҷаи рисоларо инъикос менамояд ва дар рушду нумӯи илми педагогикаи муосир саҳми босазо дорад.

Қоиз ба қайд аст, ки диссертатсияи Қаҳорова С. Х. таҳти унвони «Имконияти педагогии омодагии донишҷӯёни донишгоҳҳои педагогӣ ба инкишофи шавқи маърифатии хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон» таҳқиқоти ба анҷом расонида ба ҳисоб рафта, ба талаботҳои Низомномаи КОА – и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон “Тартиб додани дараҷаҳои илмӣ ва унвони илмӣ”, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021 №267 тасдиқ шудааст ҷавобгӯ буда муаллифи он барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.08 – назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ (13.00.08.01 – назария ва методикаи фанҳои дақиқ (илмҳои педагогӣ) шоиста мебошад.

*Номзади илмҳои педагогӣ, дотсент,
мудири кафедраи математикаи олӣ
ва информатикаи Донишқадаи кӯҳию
металлургии Тоҷикистон*

Туев Шоҳин Шоевич

*Имзои Ш.Ш.Туевро тасдиқ менамоям.
Сардори Раёсати кадрҳо ва корҳои махсуси
Донишқадаи кӯҳию металлургии Тоҷикистон,
н.и.т., дотсент*

Сулейманова Н.А.